

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพสังคมปัจจุบันมุ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญ ของการศึกษาค้นคว้าและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รอบรู้ในวิทยาการต่าง ๆ มีความเชี่ยวชาญทางด้านอาชีพ ทันต่อเหตุการณ์ และพร้อมที่จะปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สารสนเทศซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อให้เกิดความรู้ ห้องสมุดในฐานะที่เป็นแหล่งสะสมสารสนเทศ จึงมีบทบาทสำคัญ (อาจารย์ ชาตุโภด. 2554 : 11) เป็นแหล่งรวมความรู้ แหล่งรวมปัญญาและแหล่ง พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่สำคัญที่สุดของโลก (น้ำทิพย์ วิภาวน และนงเยาว์ ประมาณณรงค์. 2551 : 9)

หากมีคำตามว่าห้องสมุดอยู่ไหน บุคคลต่างหากนักนึกถึงห้องสมุดตามหาวิทยาลัย หรือ สถาบันการศึกษา แต่คงมีไม่นักนักที่จะรู้ว่าภายในได้จำเพาะที่บ่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา ที่เป็นแหล่งความคุ้มอาจญากร หรือ “คุก” จะมีแหล่งความรู้เกิดขึ้นภายใน “แคนทรารยา” แห่งนี้ แหล่งความรู้ที่กล่าวถึงนี้ คือ “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” ที่มีอยู่ในแต่ละเรือนจำ ซึ่งมีคำตามขึ้นในใจว่า ห้องสมุดในเรือนจำสร้างขึ้น เพื่ออะไร จะมีประโยชน์กับบุคคล ที่อยู่ในเรือนจำมากน้อยเพียงใด (กรมราชทัณฑ์. 2555 : 124)

ห้องสมุดพร้อมปัญญา เกิดจากแนวพระราชดำริ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม บรมราชกุมารี ที่ทรงต้องการให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ทรงปรารถนาที่จะเห็นทุกชุมชนมีแหล่งการเรียนรู้ที่เพียงพอในการให้บริการ ให้ประชาชนทุกหมู่ เผ่าสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้นั้น ได้โดยไม่จำกัด (กรมราชทัณฑ์. 2555)

แม้ว่านักไทยจะเป็นบุคคลที่กระทำผิด ขาดความยึดมั่น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลกลุ่มนี้จะคิดกลับตัวกลับใจไม่ได้ ดังที่นายนพชัย จิตสว่าง อธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ต้องขัง ในเรือนจำนี้มีหลายแบบ ทั้งแบบตั้งใจทำผิด หรือเรียกว่าเป็นอาชญากรโดยสันดาน และบุคคลที่เข้าสู่กระบวนการกระทำการผิดด้วยความพลังพลาด ดังนั้น โปรแกรมการแก้ไขก็ย่อมต่างกัน จึงต้องแยก 2 ส่วนออกจากกัน คนที่ทำผิดโดยพลังพลาดต้องได้รับการอบรมแก้ไข ให้โอกาสกลับตัวเป็นคนดี เพราะเชื่อว่าหากเปิดโอกาสให้บุคคลกลุ่มนี้กลับตัวกลับใจ พัฒนาความรู้ตนเองแล้ว สังคมจะได้กันดี กลับอกมา ส่วนพวกราชญากรณ์อาชีพต้องมีการอบรมอบรมด้วยวิธีเข้มข้นมากกว่ากลุ่มแรก ซึ่ง ห้องสมุดเป็นเครื่องมือหนึ่งที่กรมราชทัณฑ์ต้องการนำมาพัฒนาผู้ต้องขังที่ด้อยโอกาสในการแสวงหา ความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง ให้เวลาว่างกับการอ่านหนังสือ และยังต้องการสร้างแหล่งเรียนรู้ให้กับ

ผู้ต้องขังที่กำลังเรียนหนังสือในเรือนจำ เพราะป้าบันเรือนจำได้เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังเรียนหนังสือ ในหลายหลักสูตร ทั้งปริญญาและหลักสูตรวิชาชีพต่าง ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีแหล่งศึกษาข้อมูล ใหม่กับมหาวิทยาลัยภายนอกเรือนจำทั่วไป (กรมราชทัณฑ์. 2555 : 65)

ในปี 2546 ซึ่งตรงกับมงคลสมัย เจริญพระชนมายุ 48 พรรษา แห่งองค์สมเด็จพระเทพฯ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจ้าฟ้าอันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย กรมราชทัณฑ์ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริของพระองค์ไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการจัดทำโครงการ "ปรับปรุงห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพฯ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" น้อมเกล้าฯ ถวายเพื่อเฉลิมพระเกียรติในมหามงคลสมัยดังกล่าว โดยสร้างห้องสมุดในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เพียบพร้อม ให้เจ้าหน้าที่ และผู้ต้องขังเข้ามาศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง (กรมราชทัณฑ์. 2555 : 98)

ห้องสมุดพร้อมปัจจุบัน จัดเป็นห้องสมุดเฉพาะ มีการกิจในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศกับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ และผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สนับสนุนการกิจกรรมราชทัณฑ์ ในด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดีคืนสู่สังคมมีหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยตรงในการให้บริการทางวิชาการ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ สนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษา อบรม ทั้งวิชาสามัญ วิชาชีพ และศิลธรรมจรรยา ตอบสนองความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และ การผ่อนคลายความตึงเครียด ให้กับผู้ต้องขัง ตลอด จนการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีโอกาสสัมผัสกับโลกภายนอกได้รับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี บ้านเมืองในทางที่ทันสมัย และ เป็นประโยชน์ผ่านสื่อต่าง ๆ (กรมราชทัณฑ์. 2555 : 98)

ความสำคัญของห้องสมุดในเรือนจำ ไม่เพียงเป็นแหล่งความรู้ส่งเสริมสร้างปัจจุบันให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำเท่านั้น แต่ความรู้ที่คนเหล่านั้นได้จากห้องสมุดยังสามารถสร้างชีวิตใหม่ ให้กับผู้ต้องขังที่พ้นโทษกลับสู่สังคมปกติ ท่านกลางความมีคุณค่า แห่งสังคม ที่เป็นประกายของความหวัง อย่างน้อยแสดงสว่างนั้นแม้เท่าหัวไม้จีดก็ยังสร้างพลังใจให้อยากรเปลี่ยนแปลงตัวองกลับมาเป็นคนดีคืนสู่สังคมอย่างเต็มภาคภูมิอีกครั้ง (หนังสือพิมพ์ติชน. 2548 : 3)

การบริหารจัดการห้องสมุด จะต้องคำนึงถึงมาตรฐานห้องสมุดแต่ละประเทศ เพราะ มาตรฐานห้องสมุด (Library Standards) เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการและประเมินคุณภาพห้องสมุด (น้ำทิพย์ วิภาวน และนงนยา ประมาณณรงค์. 2551 : 11)

กรมราชทัณฑ์ จึงร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน จัดโครงการปรับปรุงห้องสมุดเรือนจำ และทัณฑสถานทั่วประเทศ โดยสมเด็จพระเทพฯ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระราชนพราหมาณญาติให้

เป็นโครงการเคลื่อนพระเกียรติฯ แต่ปัญหาที่ตามมาในโครงการดังกล่าว คือห้องสมุดในแต่ละเรือนจำ ยังไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน (หนังสือพิมพ์มิติชน. 2548 : 2)

สำหรับห้องสมุดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามโครงการนี้จะได้รับชื่อพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ว่า “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” อันมีความหมายว่า “ถึงพร้อมด้วยปัญญา” และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินทรงเปิดห้องสมุดทุกแห่งด้วยพระองค์เอง ซึ่งแห่งแรกคือ ห้องสมุดพร้อมปัญญาเรือนจำชัยภูมิ โดยมีพิธีเปิดเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2546 ปัจจุบันมีห้องสมุดในเรือนจำและทัณฑสถานที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเป็นห้องสมุดพร้อมปัญญาแล้ว 12 แห่ง (รายงานทรัพย์สิน ก. 2554 : 18)

ห้องสมุดพร้อมปัญญาเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นห้องสมุดขนาดกลาง ซึ่งจะเป็นห้องสมุดพร้อมปัญญาแห่งที่ 13 ตั้งอยู่บริเวณศูนย์การเรียนตักษิลา ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีขนาดพื้นที่ กว้าง 8.5 เมตร ยาว 12 เมตร คิดเป็น 102 ตารางเมตร ซึ่งที่ผ่านมาได้ทดลองให้บริการแก่ผู้ต้องขัง และเจ้าหน้าที่แล้วตั้งแต่เดือนมกราคม 2555 ที่ผ่านมา และมีกำหนดพิธีเปิดเป็นห้องสมุดพร้อมปัญญาอย่างเป็นทางการในวันที่ 5 เมษายน 2556 (ข้อมูลจากฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม : 2555) คณะกรรมการบริหารห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จึงจำเป็นต้องแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาห้องสมุดพร้อมปัญญาให้ได้ตามเกณฑ์หรือสูงกว่ามาตรฐานห้องสมุดขนาดกลาง

จากแนวคิดที่ว่าห้องสมุดที่ดีจะต้องมีผู้ใช้บริการที่ได้รับประโยชน์ ผู้วัยเยาว์ได้เลือกเห็นความสำคัญที่จะศึกษาวิจัยถึงทัศนคติของผู้ใช้บริการห้องสมุดพร้อมปัญญา ในช่วงทดลองให้บริการที่ผ่านมา ตลอดทั้งปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาห้องสมุดพร้อมปัญญาเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยจะนำผลการวิจัยในครั้งนี้เสนอต่อคณะกรรมการบริหารห้องสมุดพร้อมปัญญา เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาห้องสมุดพร้อมปัญญาเรือนจำจังหวัดมหาสารคามให้ดียิ่งขึ้น ตลอดทั้งเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย มาสร้างเป็นตัวแบบในการบริหารจัดการห้องสมุดพร้อมปัญญาในเรือนจำอื่นๆ อีกรวม 103 แห่งทั่วประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของผู้ใช้บริการที่มีต่อห้องสมุดพร้อมปัญญา
2. เพื่อทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ระดับการศึกษา และประเภทของผู้ใช้บริการ ใน การส่งผลต่อทัศนคติ (โดยทัศนคติได้รับการจัดอันดับจากค่านิยมของบุคคล)
3. เพื่อศึกษาสภาพของการบริหารจัดการห้องสมุดพร้อมปัญญา

4. เพื่อศึกษาปัญหาของการบริหารจัดการห้องสมุดพร้อมปัญญา
5. เพื่อศึกษาแนวทาง แก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการห้องสมุดพร้อมปัญญา

สมมติฐานการวิจัย

1. ทัศนคติของผู้ใช้บริการที่มีต่อห้องสมุดพร้อมปัญญาโดยรวม อよู่ในระดับปานกลาง
2. อายุ ระดับการศึกษา และประเภทผู้ใช้บริการ มีปฏิสัมพันธ์กัน ในการส่งผลต่อทัศนคติของผู้ใช้บริการ (โดยทัศนคติได้รับการขัดอิทธิพลจากค่านิยมของบุคคล)
3. ผู้ใช้บริการที่ อายุ ระดับการศึกษา และประเภทผู้ใช้บริการ ต่างกันมีทัศนคติต่อห้องสมุดพร้อมปัญญาทั้ง โดยรวมและในแต่ละองค์ประกอบแตกต่างกัน (โดยทัศนคติได้รับการขัดอิทธิพลจากค่านิยมของบุคคล)

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

ประเด็นเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.1 ทัศนคติของผู้ใช้บริการ

1.2 ปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาห้องสมุดพร้อมปัญญา

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดพร้อมปัญญา จากฐานข้อมูล ณ วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2555 จำนวน 1,262 คน แยกเป็น

ผู้ต้องขังชาย จำนวน 1,008 คน

ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 178 คน

เจ้าหน้าที่เรือนจำ จำนวน 76 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม

ตามลักษณะประเภทของการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้

2.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 302 คน โดยผู้วิจัยจะกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ ทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane : 1970) ซึ่งแยกตามประเภท ได้ดังนี้

ผู้ต้องขังชาย จำนวน 241 คน

ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 43 คน

เจ้าหน้าที่เรือนจำ จำนวน 18 คน

2.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interviews)

โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 33 คน ดังนี้

1) ผู้บริหารห้องสมุด	จำนวน 3 คน
2) บุคลากรห้องสมุด	จำนวน 3 คน
3) ผู้ใช้บริการที่เป็นผู้ต้องขังชาย	จำนวน 12 คน
4) ผู้ใช้บริการที่เป็นผู้ต้องขังหญิง	จำนวน 9 คน
5) ผู้ใช้บริการที่เป็นเจ้าหน้าที่เรือนจำ	จำนวน 6 คน

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล เป็นระยะเวลาประมาณ 1

เดือนกีอุ เดือนกันยายน พ.ศ.2555

4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรไว้ ดังนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ สถานภาพทั่วไป ได้แก่

- 4.1.1 อายุ
- 4.1.2 ระดับการศึกษา
- 4.1.3 ประเภทผู้ใช้บริการ

4.2 ตัวแปรร่วม (Covariate Variable) คือ ค่านิยมของบุคคล

4.3 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ทัศนคติของผู้ใช้บริการที่มีต่อห้องสมุด

พร้อมปัญญา ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การรับรู้ ความรู้สึก และพฤติกรรม โดยในแต่ละ

องค์ประกอบมี 5 ด้าน ดังนี้

- 4.1.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ
- 4.1.2 ด้านการบริการ
- 4.1.3 ด้านบุคลากร
- 4.1.4 ด้านเทคโนโลยี
- 4.1.5 ด้านอาคารสถานที่

นิยามศัพท์

1. ทัศนคติ หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการตอบสนองจะแสดงออกในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงการรับรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการที่มีต่อห้องสมุดพร้อมปัญญาใน 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง วัสดุที่บันทึกสารสนเทศ ความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ วัสดุที่พิมพ์ (Printed materials) และวัสดุไม่ได้พิมพ์ (Nonprinted materials) โดยพิจารณาจากความทันสมัย ความหลากหลาย สภาพความเป็นหมวดหมู่ และความตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

1.2 ด้านการบริการ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศของ ห้องสมุดพร้อมปัญญา โดยก่อให้เกิดความประทับใจ ความพึงพอใจสูงสุด เช่น ความรวดเร็วของการ ให้บริการ เวลาในการเปิดบริการและระยะเวลาการยืม-คืน ความเท่าเทียมเสมอภาคของการบริการ การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ และการตอบคำถามและช่วยในการค้นหา

1.3 ด้านบุคลากร หมายถึง เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ และผู้ช่วยบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ ในห้องสมุดพร้อมปัญญา ซึ่งพิจารณาตามลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะทางสติปัญญา ลักษณะทาง ร่างกาย ลักษณะทางอารมณ์ ลักษณะทางอุปนิสัย และจำนวนบุคลากรที่ให้บริการ

1.4 ด้านเทคโนโลยี หมายถึง เครื่องมือที่ทันสมัยในการช่วยส่งเสริมการใช้บริการ ห้องสมุดพร้อมปัญญา โดยพิจารณาจาก ความทันสมัย คุณภาพ ความง่ายในการใช้ ความ หลากหลาย และระบบสืบค้นด้วยตนเอง

1.5 ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ตัวอาคาร สถานที่ตั้ง และพื้นที่ทั่วไปในภายนอก ห้องสมุดพร้อมปัญญา โดยพิจารณาจาก ที่ตั้งของห้องสมุด การจัดแบ่งสัดส่วนพื้นที่ ความสะอาดใน การเดินทางมาใช้บริการ บริเวณที่เก็บรองเท้า และขนาดของห้องสมุด

2. การรับรู้ (Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

3. ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง การแสดงความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ตาม

ประสบการณ์ที่ตนได้มาในทางบวก หรือทางลบและเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

4. พฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง ความพร้อมที่บุคคลจะแสดงออกให้ สอดคล้องกับความรู้สึกของตนที่มีต่อสิ่งนั้น

5. ค่านิยม หมายถึง ความเชื่ออย่างฝังลึกของคนว่าการกระทำนั้นอย่าง ปรากฏการณ์ บางอย่าง สิ่งของ บุคคล บางอย่างมีอยู่จริงหรือเกิดขึ้นจริง ซึ่งในการวิจัยรั้งนี้ หมายถึงค่านิยมที่ดี เกี่ยวกับห้องสมุด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านการบริการ ด้านบุคลากร ด้าน เทคโนโลยี และด้านอาคารสถานที่

6. ห้องสมุดพร้อมปัญญา หมายถึง ห้องสมุดที่กรมราชทัณฑ์จัดขึ้นตามแนวพระราชดำริ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ คือห้องสมุดพร้อมปัญญาที่อยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

7. เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม หมายถึง เรือนจำภายในศูนย์กลางของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังตามหมายของศาล ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม เลขที่ 79 หมู่ที่ 14 ตำบลแวงน้ำง อําเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

8. ผู้ใช้บริการ หมายถึง ผู้ที่มารับการบริการด้านต่างๆ จากห้องสมุด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงผู้ที่มารับการบริการจากห้องสมุดพร้อมปัญญา

9. อายุ หมายถึง อายุของผู้ใช้บริการห้องสมุดพร้อมปัญญา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ

9.1 ช่วงอายุ 18 – 32 ปี

9.2 ช่วงอายุ 33 – 46 ปี

9.3 ช่วงอายุ 47 ปี ขึ้นไป

10. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ใช้บริการห้องสมุดพร้อมปัญญา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

10.1 มัธยมต้น หมายถึง มีการศึกษามาไม่เกินระดับมัธยมต้น

10.2 มัธยมปลาย หมายถึง มีการศึกษาระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่า

10.3 อุดมศึกษา หมายถึง มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมปลายขึ้นไป

11. ประเภทผู้ใช้บริการ หมายถึง ประเภทของผู้ใช้บริการห้องสมุดพร้อมปัญญา ได้แก่

11.1 ผู้ต้องขังชาย

11.2 ผู้ต้องขังหญิง

11.3 เจ้าหน้าที่เรือนจำ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อสันเทศที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเสนอต่อคณะกรรมการบริหารห้องสมุดพร้อมปัญญา เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา แก้ไข ปรับปรุง ห้องสมุดพร้อมปัญญาเรือนจำจังหวัดมหาสารคามให้ดียิ่งขึ้น ตลอดทั้งทำให้ได้รับแบบในการบริหารจัดการห้องสมุดในเรือนจำอื่น ๆ อีก รวม 103 แห่ง ทั่วประเทศต่อไป